

Asplan Viak AS
Postboks 24
1300 Sandvika
E16KE6@asplanviak.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

23.11.2020

E16 Kongsvinger-E6 – Høring av planprogram

Jordvernalliansen i Innlandet, bestående av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet. Alliansen består blant annet av LO, Naturvernforbundet, Bondelaget, Natur og Ungdom, Bonde- og Småbrukarlaget, Miljøvernforbundet og Bygdeungdomslaget.

Forslaget til planprogram for kommunedelplan E16 Kongsvinger-E6 er lagt ut på høring, med frist 23. november 2020. Vi vil i det etterfølgende gi Jordvernalliansen sitt hørings svar på planprogrammet, samtidig som vi viser til referatet fra det gode dialogmøte vi hadde med plangruppa 2. november.

Jordvernalliansen mener at temaet jordvern må være en helt sentral føring i det videre planarbeidet, og at besluttende myndigheter må velge den korridoren/traseen som totalt sett beslaglegger minst mulig dyrket mark.

Nasjonal jordvernstrategi ble enstemmig vedtatt av Stortinget i 2015. Stortinget strammet her inn det nasjonale jordvern målet fra maksimal årlig omdisponering på 6000 dekar, til maksimalt 4000 dekar, og dette må nå gjøres gjeldende i alt offentlig planarbeid.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

Jordvernalliansen vil understreke veldig sterkt at jordvernet må utredes svært detaljert i den videre planprosessen. Vi forventer at det for alle alternative korridorer blir beskrevet hvor mye matjord som beslaglegges, både varig og i anleggsfasen. Dette må også gjelde for nødvendige utbygginger på sekundærveinettet, f.eks. en evt. tilførselsvei fra Skarnes ved korridor B og C. Det må derfor foretas en full konsekvensutredning for temaet i jordvern i det videre planarbeidet, som inkluderer et fullstendig arealregnskap for alle korridorer og traseer.

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbunc

HEDMARK BONDELAG

Vi stiller spørsmål ved nødvendigheten av å anlegge en 4-felts motorvei med standard for 110 km/t langs denne strekningen. Vi mener planprosessen videre må avklare om samfunnsnyttene er stor nok for en slik veistandard, eller om andre løsninger bør velges. Jordvernalliansen ser selvsagt nytten av gode og effektive transportsystemer, men vi er av den oppfatning at mye av dette bør løses med kollektivtransport, hvor en godt utbygd og arealeffektiv jernbane vil kunne ta mye av pendlertrafikken i regionen. Vi ber derfor om at en utreder et eget alternativ med 2-/3-felts vei med fartsgrense 90-/100 km/t etter standard fra Sverige. Der er deler av E-18 nybygd med en slik standard, hvor arealeffektive av- og påkjørsler håndterer lokaltrafikken uten økt ulykkesrisiko. En utredning med å oppruste dagens strekning mellom Nybakk og Slomarka til en slik standard, vil kunne vise seg å bli en meget samfunnsøkonomisk god løsning, som både i varetar et bedre jordvern, gir god trafiksikkerhet og vil løse kapasitetsutfordringene ved dagens trase.

Videre er Jordvernalliansen forundret over at en nå planlegger startpunkt for den nye veien på Gardermoen eller Hauer seter, og ikke fra Kløfta. Det framstår som underlig at den allerede utbygde strekningen mellom Kløfta og Nybakk da ikke skal gjenbrukes. Det vises i høringsutkastet til øst-vest korridoren fra Hønefoss/Gardermoen til Kongsvinger/Sverige. Planprosessen må avklare om noen få minutter omkjøring via Kløfta, er samfunnsøkonomisk forsvarlig, sett opp mot de store matjordbeslagene i dette området. Sysselsettingsanalysen i dokumentet viser også at langt de fleste sysselsatte som pendler ut av egen kommune, jobber i Oslo-regionen og dermed vil reise via Kløfta.

Vi vil også påpeke at vi synes den raske planprosessen som det nå er lagt opp til er svært ambisiøs, med ferdig kommuneplan allerede vinteren 2021. Vår frykt er at en da ikke får en full konsekvensutredning på et nivå som er detaljert nok til å fatte riktige beslutninger av trase med tanke på jordvern.

Konsekvensutredninger bør utarbeides ned på gardsnivå for jordbruksfaglige temaer som f.eks. jordkvalitet, drenering og andre hydrotekniske anlegg, etter modell av hvordan BaneNOR har jobbet med dobbeltspor jernbane i Stange kommune. Det er viktig at en i et slikt utredningsarbeid benytter seg av lokalkunnskap, i tett samarbeid med berørte grunneiere.

Selv om det nå er planprogrammet som skal vedtas, vil vi allerede nå peke på noen arealbesparende løsninger som er konkrete forslag til detaljreguleringen. Disse vil kunne påvirke hvordan matjordbeslag skal bergenes i kommuneplanen:

- Nye Veier har selv spilt inn en revisjon av vegnormalen, der 4-felts vei bygges smalere ($\div 4$ meter – fra 23 mt til 19 mt). Dette vil spare mye matjord over en så lang strekning.
- Det må brukes støyskjermer (rette vegger), og ikke arealkrevende jordvoller langs matjord.

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET

HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD

2322 RIDABU

TLF: 62 55 53 10

EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NONETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

- Massedeponi må da finne andre løsninger, og gjenbrukes til nydyrking i samme område. Slik nydyrking må gjøres på areal som fra før ikke er dyrkbare, f.eks. på berggrunn o.l.
- Bruk av (godkjente) autovern over dyrka mark, for å kunne legge viltgjerde nærmere vegen, og dermed spare areal.
- Skråningsutslag og fyllinger må utføres på en slik måte, at det blir mulig å dyrke jorda helt inn til autovern/viltgjerde.
- Færrest mulig planfrie veikryss på dyrket mark. Må sees i sammenheng med lokalveier.
- Det må utarbeides teknisk plan for matjordhåndtering, som følges opp av utbygger.

Avslutningsvis vil vi igjen understreke jordvernets betydning i dette prosjektet, og at Jordvernalliansen i Innlandet gjerne stiller opp i videre dialog med plangruppa om dette viktige temaet.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr
Hedmark Bondelag

Lars Mæhlum
Naturvernforbundet i Hedmark

Odd Erik Kokkin
LO i Innlandet

Lars Arne Mjørhund
Oppland Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – BONDELAGET – NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET